

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

«Фахові мови і галузевий переклад»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань

03 Гуманітарні науки

(шифр і назва)

спеціальність

035 Філологія

(шифр і назва)

спеціалізація

035.043 Філологія. Германські мови і

літератури

(переклад включно) – перша – німецька

(назва)

освітній рівень

другий (магістерський) рівень

(бакалавр, магістр)

освітня програма

Сучасні філологічні студії (німецька мова і друга іноземна мова): лінгвістика та перекладознавство

(назва)

статус дисципліни

вибіркова

Форма навчання **денна**

Навчальний рік **2022 -2023**

Семестр **II**

Кількість кредитів ЄКТС **3**

Мова навчання **німецька**

Форма підсумкового контролю **залік**

КИЇВ – 2022

1. Анотація навчальної дисципліни: курс за вибором «Фахові мови і галузевий переклад» є практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують фахівця в області письмового та усного перекладу галузевої літератури. Навчальна дисципліна «Практика перекладу галузевої літератури» ставить за мету сформувати у студента професійну комунікативну компетенцію перекладача, становлення якої відбувається протягом всього періоду навчання за рахунок розвитку навичок та вмінь, пов'язаних з мотиваційним, орієнтувальним, операційним, вольовим, оціночним, психофізіологічним та аналітичним компонентами перекладу галузевих текстів. Предметом курсу є письмовий та усний переклад текстів фахового спрямування, комунікація іноземною мовою на професійно-орієнтовані теми, знання яких уможлиблює розвиток мовних, мовленнєвих, соціокультурних компетенцій студентів і сприятиме цілісності знань майбутніх фахівців та вирішенню їхніх професійних завдань. Важливе місце в курсі відводиться набуттю практичних навичок у професійно визначальних ситуаціях освітньої діяльності викладача закладу вищої освіти, здатності інтегрувати знання для реалізації усної комунікації іноземними мовами та умінню застосовувати одержані знання при вирішенні професійних задач, при розробці проектів мовної комунікації, міжособистісних взаємин та культурно-мовленнєвих філологічних проблем.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредитів ЄКТС;

90 год., у тому числі:

лекції – **10 год.**

семінарські заняття – не передбачено.

практичні заняття – **20 год.**

консультації – не передбачено.

самостійна робота – **60 год.**

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фахові мови і галузевий переклад» є всебічний розвиток лінгвістичного, соціолінгвістичного, психолінгвістичного, етнокультурологічного і прагматичного компонентів перекладацької комунікативної компетенції, яка об'єктивується високим професійним рівнем виконання різноспрямованих за цільовою мовою (українська та німецька) форм та видів перекладу, розгалужених за сферами і ситуаціями усної та письмової мовленнєвої діяльності перекладача як комуніканта-посередника; формування у студентів навичок перекладацької діяльності відповідно до обраної спеціальності, засвоєння спеціальної фахової термінології, закріплення і поглиблення вмінь професійної комунікації іноземною мовою. Завдання навчальної дисципліни – ознайомити студентів з теоретичними питаннями галузевого перекладу; розглянути особливості фахової термінології, перекладу текстів професійного спрямування; розвинути професійно-орієнтовані перекладацькі компетенції для забезпечення майбутньої ефективної фахової трудової діяльності.

4. Перелік тем практичних занять

Модуль 1	
<u>1</u>	Основні поняття теорії перекладу. Термін і поняття «переклад» та рівні його реалізації. Ієрархічна стратифікація мовних одиниць та їх використання при перекладі. Перекладність і неперекладність мовних одиниць.
<u>2</u>	Адекватність та еквівалентність у перекладознавстві. Співвідношення між адекватністю й еквівалентністю. Типи еквівалентності.
<u>3</u>	Особливості відтворення значень мовних одиниць. Способи відтворення значень лексичних одиниць. Інтернаціональна і псевдоінтернаціональна лексика. Способи

	перекладу неологізмів: запозичення з інших мов; розширення або переосмислення значення; вокабулізація словосполучень; конверсія, атрибутивне використання імен; похідні слова. Пароніми.
4	Лексичні особливості німецьких та українських галузевих текстів. Способи перекладу лексичних одиниць та перекладацькі лексичні та лексикограматичні трансформації. Словникові відповідники. Переклад неоднозначних слів (вибір варіантного відповідника). Транскодування. Калькування. Контекстуальна заміна. Смисловий розвиток. Антонімічний переклад. Описовий переклад. Конкретизація значення слова. Генералізація значення слова. Додавання слова. Вилучення слова. Перестановка слова.
5	Термінологічні особливості галузевого перекладу. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу. Переклад префіксальних та суфіксальних термінів. Переклад складних термінів. Порядок перекладу складних термінів.
6	Переклад слів-реалій, власних назв. Назви навчальних закладів, факультетів, кафедр, лабораторій. Назви наукових та технічних установ, громадських організацій, підприємств. Назви журналів, книг і заголовки статей. Географічні назви. Загальний елемент у складі назв. Фірмові назви. Антропоніми. Аббревіатурні скорочення. Ініціали імен. Умовні позначки.
7	Граматичні проблеми перекладу фахової літератури. Перекладацькі граматичні трансформації: пермутація, субституція, додавання, вилучення та комплексна трансформація. Особливості передачі при перекладі дієслівних форм. Часові форми дієслова. Форми пасивного стану дієслова. Синтаксичні особливості перекладу.
8	МКР

5. Система оцінювання курсу

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Активна участь у роботі на занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі на занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі на занятті переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі на занятті, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на практичні заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

незадовільно	Студент вірно виконує лише частину завдань, кількість яких не досягає 60% від загального обсягу, при виконанні інших припускає грубі помилки або не виконує
задовільно	Студент вірно виконує від 60% (до 75 % загального обсягу завдань, при виконанні інших припускає грубі помилки або не виконує

добре	Студент вірно виконує від 75% до 85 % загального обсягу завдань, при виконанні інших припускає грубі помилки або не виконує
відмінно	Студент вірно виконує від 90% до 100 %

**Критерії оцінювання результатів виконання
модульної контрольної роботи**

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	«відмінно»	20 балів
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% обидва практичні завдання	«добре»	16 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	«задовільно»	12 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	«незадовільно»	8 балів
Неявка на МКР		0 балів

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
«зараховано»	- ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь; - ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки; - ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незараховано»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6. Рекомендовані джерела:

Основна література:

1. Кияк, Т.Р., Науменко, А.М., Огуй, О.Д. Теорія і практика перекладу. Вінниця, 2006.
2. Кравченко, А.П. Німецький язык. Практикум по переводу. Ростов-на-Дону, 2002.

3. Мироненко Т.С. Теорія та практика перекладу. Навчальний посібник для студентів IV курсу. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2009.

Додаткова література:

1. Ammann, M.: Grundlagen der modernen Translationstheorie. Heidelberg, 1989
2. Ammann, M.: Kommunikation und Kultur. Dolmetschen und Übersetzen heute. Eine Einführung für Studierende. Frankfurt a. M., 1995
3. Best, J., Kalina, S.: Übersetzen und Dolmetschen. Tübingen und Basel, 2002
4. Göpferich, S.: Textsorten in Naturwissenschaft und Technik. Pragmatische Typologie – Kontrastierung – Translation. Tübingen, 1995
5. Haensch, G.: Deutsche Wirtschaftstexte zum Übersetzen. Hueber, 1998
6. Kautz, U.: Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München, 2002
7. Koller, W.: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg (Quelle & Meyer), 1992
8. Latyschew, L.K.: Übersetzungslehre im Wort und Beispiel. Moskau, 1981
9. Reiß, K.: Möglichkeiten und Grenzen der Übersetzungskritik. Kategorien und Kriterien für eine sachgerechte Beurteilung von Übersetzungen. München, 1984
10. Reiß, K.: Texttyp und Übersetzungsmethode. Der operative Text. Heidelberg, 1983
11. Sandrini, P.: Terminologiearbeit im Recht. Deskriptiver begriffsorientierter Ansatz vom Standpunkt des Übersetzens. Wien, 1996
12. Schmidt, P.A.: Translation und Technik. Tübingen, 1999
13. Wills, W.: Übersetzungswissenschaft. Probleme und Methoden. Stuttgart, 1977
14. Крушельницкая. К.Г., Попов, М.Н.: Советы переводчику. Москва, 2002